

dr Dominik Bierecki, załącznik nr 3 do wniosku z dnia 16 września 2021 r. o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne

Autoreferat

1. Imię i nazwisko: **Dominik Bierecki**
2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej:

2017 r. – stopień doktora nauk prawnych nadany uchwałą Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 10 marca 2017 r. na podstawie rozprawy doktorskiej: „Spółdzielnia europejska w świetle prawa polskiego”, **obronionej z wyróżnieniem**. Promotor w przewodzie doktorskim: dr hab. Adam Jedliński. Recenzenci w przewodzie doktorskim: dr hab. Joanna Kruczałak-Jankowska, prof. UG; dr hab. Piotr Zakrzewski, prof. KUL.

2013 r. – tytuł magistra prawa, ukończone studia jednolite-magisterskie na kierunku prawo, na Wydziale Prawa i Administracji Wyższej Szkoły Administracji i Biznesu im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Gdyni. Temat pracy magisterskiej: „Członkostwo w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej”. **Praca uzyskała ocenę *summa cum laude***.

Dodatkowo w 2016 r., z wynikiem bardzo dobrym, ukończyłem studia podyplomowe „Akademia Spółek”, dotyczące funkcjonowania spółek handlowych w ujęciu prawo-ekonomicznym, prowadzone w Kolegium Zarządzania i Finansów Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie.

W 2017 r. uzyskałem tytuł zawodowy adwokata.

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych:

2018 r. – obecnie: Spółdzielczy Instytut Naukowy G. Bierecki sp. j. w Sopocie, KRS 0000438804 (który prowadzi działalność w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych):

pracownik naukowy i główny specjalista ds. naukowych kontaktów międzynarodowych.

2017 r. – 2018 r.: Wyższa Szkoła Bankowa w Gdańsku:

adiunkt, Katedra Prawa, Wydział Finansów i Zarządzania.

4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 ze zm.).

Monografia naukowa, zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 2a ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce:

- a) tytuł monografii naukowej:

„Zasada swobody umów w prawie spółdzielczym”

- b) dane bibliograficzne:

autor: **Dominik Bierecki**, rok wydania: **2021**, nazwa wydawnictwa: **Wydawnictwo C. H. Beck**, nr ISBN: 978-83-8235-228-3, liczba stron: **280**, recenzent wydawniczy: **prof. dr hab. Krzysztof Pietrzykowski**.

- c) omówienie celu naukowego osiągnięcia – monografii naukowej:

Wprowadzenie – teza i pytanie badawcze

Pytanie badawcze postawione w monografii naukowej *Zasada swobody umów w prawie spółdzielczym* dotyczyło problematyki obowiązywania swobody umów w prawie spółdzielczym, określenia norm prawnych, które wyrażają tę swobodę i jej granice w stosunkach regulowanych przez prawo spółdzielcze, oraz ustalenia, czy są to normy prawa spółdzielczego, czy też normy prawne innych gałęzi prawa cywilnego. W doktrynie dotychczas nie zostało przedstawione opracowanie, które kompleksowo omawiałoby problematykę swobody umów w prawie spółdzielczym, ani ze względu na elementy tej swobody, jak i jej granice, czy też jako zasadę prawa cywilnego – normę prawną o szczególnym znaczeniu dla wykładni i stosowania prawa. Zagadnienie umownego charakteru stosunków regulowanych przez prawo spółdzielcze stanowiło jednak przedmiot zainteresowania doktryny prawa spółdzielczego. W istocie tych rozważań leżało umiejscowienie prawa spółdzielczego w systemie porządku prawnego, poprzez określenie cywilnoprawnego charakteru stosunków regulowanych przez tę gałąź prawa. Pierwotnie przedstawiciele doktryny rozważali przede wszystkim umowny czy też normatywny lub mieszany charakter statutu spółdzielni. Zagadnienie umownego źródła i cywilnoprawnego charakteru stosunków regulowanych przez prawo spółdzielcze poruszane było również w kontekście przystąpienia do spółdzielni i połączenia spółdzielni. Jednak żadne ze wcześniejszych opracowań nie odznaczało się podejściem, które jako podstawę dla cywilnoprawnego charakteru stosunków łączących

spółdzielnię wskazywało funkcjonowanie w prawie spółdzielczym zasady swobody umów. Celem monografii było uzupełnienie istniejącej w tym zakresie luki w doktrynie prawa cywilnego.

Teza badawcza monografii naukowej *Zasada swobody umów w prawie spółdzielczym* stanowi, że w prawie spółdzielczym obowiązują wszystkie elementy zasady swobody umów: swoboda zawarcia umowy, swoboda wyboru kontrahenta i swoboda treści umowy, jak również granice swobody umów – w postaci funkcjonującej także w innych gałęziach prawa: ustawy, właściwości (natury) stosunku prawnego i zasad współżycia społecznego. Elementy i granice swobody umów regulowanych przez prawo spółdzielcze wynikają zarówno z norm prawa spółdzielczego, jak i prawa zobowiązań (353¹ KC¹). Istotne w rozważaniach zawartych w monografii naukowej było określenie zakresów zastosowania tych norm prawnych do umów regulowanych przez prawo spółdzielcze. Na gruncie prawa spółdzielczego elementy i granice swobody umów wyrażone są w szczególności dla prawa cywilnego sposob. Szczególny charakter regulacji prawa spółdzielczego wpływa na postać wyrażenia elementów swobody umów przez jego normy prawne. Również granice swobody umów mają na gruncie prawa spółdzielczego szczególny charakter. Ocena taka jest możliwa wobec konkretyzacji przypadków sprzeczności umowy z właściwością (naturą) stosunku prawnego i zasadami współżycia społecznego w odniesieniu do specyfiki regulacji prawa spółdzielczego.

Teza i pytanie badawcze monografii naukowej na tle doktryny prawa cywilnego

Funkcjonowanie instytucji swobody umów zostało dotychczas kompleksowo omówione przez doktrynę w prawie zobowiązań i w prawie spółek handlowych. W piśmiennictwie poruszono również zagadnienie obowiązywania swobody umów w prawie rzeczowym, prawie rodzinnym i prawie papierów wartościowych. Natomiast zagadnienie obowiązywania swobody umów w prawie spółdzielczym nie było przedmiotem zainteresowania doktryny prawa cywilnego. Omówienie zagadnienia swobody umów w prawie spółdzielczym jest istotne dla określenia zakresu kompetencji umownej przysługującej spółdzielni i jej członkom oraz przyczynia się do wyjaśnienia obowiązywania zasady *numerus clausus* spółdzielni (stanowiącej część szerszej zasady *numerus clausus* korporacyjnych osób prawnych). Dlatego uzasadnione jest określenie zakresu zastosowania art. 353¹ KC do umów regulowanych przez prawo spółdzielcze, a także wyjaśnienie, że normy tej części prawa cywilnego wyrażają we własnym zakresie kompetencję spółdzielni i członków do

¹ Ustawa z 23.04.1964 r. Kodeks cywilny, Dz. U. z 2020, poz. 1740 t.j. ze zm.

kształtowania treści umowy. Przeprowadzona w rozprawie analiza uwzględnia więc doktrynę wypracowaną na gruncie art. 353¹ KC, a także doktrynę prawa spółek handlowych, w celu dokonania porównań w zakresie źródła kompetencji do kształtowania treści statutu osoby prawnej: spółdzielni i spółki akcyjnej. Jednak w monografii – inaczej niż na gruncie prawa spółek i prawa zobowiązań – omówiono również obowiązywanie w prawie spółdzielczym elementów swobody umów w postaci swobody zawarcia umowy i swobody wyboru kontrahenta. Te elementy swobody umów wynikają z cechy dobrowolności członkostwa w spółdzielni, zaś swoboda wyboru kontrahenta przejawia się również w obowiązywaniu w spółdzielni tzw. zasady otwartych drzwi.

Znaczenie monografii dla dogmatyki prawa

Podstawowym teoretycznoprawnym osiągnięciem monografii, które ma znaczenie dla rozwoju dogmatyki prawa, jest przyczynienie się do systematyzacji zagadnień związanych z elementami i ograniczeniami swobody umów w świetle prawa spółdzielczego. W monografii wyróżniono i dokonano wykładni norm prawnych, które dotyczą funkcjonowania swobody umów w stosunkach między spółdzielniami i ich członkami. Monografia przyczynia się więc do rozwoju badań nad stosunkami cywilnoprawnymi. W monografii wypracowany został ogólny model funkcjonowania zasady swobody umów w prawie spółdzielczym. Instytucje prawa spółdzielczego poddano analizie w celu wykształcenia takiego modelu i omówienia występowania w ich świetle elementów i ograniczeń zasady swobody umów. Celem pracy nie było rozważanie charakteru prawnego poszczególnych umów regulowanych przez prawo spółdzielcze, ale zwrócenie uwagi na te elementy ich regulacji, które wyrażają swobodę umów i jej ograniczenia.

Omówienie obowiązywania zasady swobody umów w prawie spółdzielczym ma znaczenie dla opisowego i dyrektywalnego ujęcia tej zasady prawa. Jak wspomniano, monografia przyczynia się do uporządkowania wyrażonych przez normy prawa spółdzielczego zagadnień, które dotyczą przysługującej spółdzielni i jej członkom swobody umów (ujęcie opisowe). Omówienie elementów i granic zasady swobody umów w prawie spółdzielczym jest również pomocne w procesie wykładni prawa (ujęcie dyrektywne). W szczególności opracowanie może okazać się przydatne w procesie wykładni funkcjonalnej, której poprawność wspiera dyrektywne rozumienie zasady swobody umów. Kompleksowe omówienie tej zasady ma również znaczenie w procesie stosowania prawa, gdyż oddziaływanie zasady prawa na konkretny stosunek prawny zależy od rozstrzygnięcia organu stosującego prawo. Z uwagi na

znaczną doniosłość teoretyczną i praktyczną monografia przyczynia się do rozwoju prawa prywatnego.

Struktura monografii

Monografia składa się z trzech rozdziałów, które podzielono na paragrafy i punkty. W rozdziale pierwszym przedstawiono pojęcie zasady prawa i związek zasady swobody umów z prawem spółdzielczym. Podjęto w nim również próbę umiejscowienia rozwoju ruchu spółdzielczego i powstania organizacji spółdzielczych w historii kształtowania się cywilistycznej teorii autonomii woli oraz dogmatycznego uzasadnienia związania umową. Następnie przedstawiono przejawy obowiązywania swobody umów i ograniczeń tej zasady w historycznym ustawodawstwie spółdzielczym. Kolejno, poddano analizie regulacje konstytucyjne gwarantujące swobodę umów i omówiono ich stosunek do podmiotów regulowanych przez prawo spółdzielcze. W rozdziale pierwszym przedstawiono również funkcjonujące na świecie spółdzielcze normy międzynarodowe i wskazano na istniejące w ich ramach przejawy swobody umów. Rozdział ten zawiera także omówienie przejawów obowiązywania swobody umów w wybranych zagranicznych systemach prawa spółdzielczego, w celu porównania ich regulacji z polskim prawem spółdzielczym.

W rozdziale drugim omówiono swobodę umów w prawie spółdzielczym od strony pozytywnej, określając i analizując normy prawne stanowiące podstawę do rekonstrukcji elementów tej swobody w prawie spółdzielczym. Przedstawiono podstawę umownego zrzeszenia się w spółdzielni, różnice w modelach kompetencji umownej wynikającej z art. 353¹ KC i przepisów prawa spółdzielczego (art. 5 § 2 *in fine*, art. 16 § 1 *in fine*, art. 97 pkt 2 PrSpółdz²) oraz opisano model regulacji treści stosunków pochodnych od członkostwa w spółdzielni i stosunków współzależnych od członkostwa w spółdzielni mieszkaniowej przez postanowienia statutu spółdzielni (art. 18 § 7 PrSpółdz, art. 36 ust. 1 SpKasyU³, art. 9 pkt 1 – 5 SpMieszkU⁴). W pracy dokonano wyróżnienia stosunków współzależnych od członkostwa w spółdzielni mieszkaniowej od stosunków pochodnych od członkostwa w spółdzielni, ze względu na genetyczną i warunkową zależność tych stosunków prawnych. Wyróżniono również typy umów regulowanych przez prawo spółdzielcze, ze względu na wywoływane przez nie skutki prawne, i określono charakter umów stanowiących realizację celu spółdzielni.

² Ustawa z 16.09.1982 r. Prawo spółdzielcze, Dz. U. z 2021, poz. 648 t.j. ze zm.

³ Ustawa z 5.11.2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych, Dz. U. z 2020, poz. 1643 t.j. ze zm.

⁴ Ustawa z 15.12.2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych, Dz. U. z 2020, poz. 1465 t.j. ze zm.

W rozdziale drugim omówiono także podstawy wskazania prawa właściwego dla umów regulowanych przez prawo spółdzielcze. W rozdziale tym zostały także zawarte rozważania obejmujące zagadnienie swobody formy umów normowanych przez prawo spółdzielcze.

Rozdział trzeci przedstawia granice swobody umów w prawie spółdzielczym. Omówiono w nim szczegółowe zagadnienia związane z ograniczeniem swobody umów przez normy konstytucyjne i normy prawa europejskiego. Przedstawiono charakter norm prawnych, które stanowią granicę swobody umów, szczegółowo omawiając zagadnienie sprzeczności umowy z normą dyspozytywną. Rozdział trzeci zawiera również rozważania dotyczące istoty sprzeczności umowy i jej celu z ustawą oraz charakteru obejścia ustawy jako przyczyn nieważności czynności prawnej. W ramach tych rozważań omówiono także zagadnienie sprzeczności umowy z właściwością (naturą) stosunku prawnego, odnosząc się do stanowisk przedstawionych w doktrynie i wypracowując własny pogląd na podstawie cech charakterystycznych stosunków regulowanych przez prawo spółdzielcze. Rozdział trzeci zawiera także omówienie granicy swobody umów w postaci zasad współżycia społecznego, w którym określono normy moralne i reguły organizacyjne, czy też obyczajowe, do których powinny nawiązywać zasady współżycia społecznego w stosunkach normowanych przez prawo spółdzielcze.

Monografię wieńczy syntetyczne podsumowanie przeprowadzonych rozważań, w którym przedstawiono wypracowane wnioski dotyczące obowiązywania i granic swobody umów na gruncie prawa spółdzielczego.

Swoboda umów jako podstawa funkcjonowania spółdzielni

Przeprowadzona w pracy analiza opiera się na stanowisku, że regulacja prawa spółdzielczego przewiduje umowne źródło stosunków prawnych wiążących spółdzielnię z jej członkami. Chodzi tu zarówno o stosunki członkostwa w spółdzielni, jak i stosunki pochodne od członkostwa oraz współzależne od członkostwa (w spółdzielni mieszkaniowej). W monografii sformułowano wniosek, że powstanie stosunków członkostwa w spółdzielni, a także samej tej korporacyjnej osoby prawnej (w wypadku umowy o założenie spółdzielni), zależy od wykonania przysługującej członkom (założycielom) i spółdzielni swobody umów. Podobnie jest z realizacją przedmiotu działalności i celu spółdzielni, która następuje przez zawieranie przez spółdzielnię umów celowych, stanowiących źródło stosunków pochodnych lub współzależnych od członkostwa w spółdzielni.

W monografii przyjęto stanowisko o funkcjonowaniu swobody umów na gruncie obowiązującego prawa spółdzielczego, jak i w historycznym ustawodawstwie spółdzielczym, a także w okresie przed wprowadzeniem wyspecjalizowanego ustawodawstwa dotyczącego spółdzielni. W tym ostatnim zakresie przedstawiono stanowisko, że należy uwzględnić rozwój spółdzielni w kształtowaniu się cywilistycznej teorii autonomii woli i w procesie dogmatycznego uzasadnienia związania umową. Wykształcenie się spółdzielni w obecnej postaci stanowi element ewolucji zasady swobody umów jako zasady prawa cywilnego, a powoływanie się na tę zasadę w procesie powstawania spółdzielni doprowadziło do ich unormowania jako podmiotów prawa cywilnego.

W pracy omówiono również swobodę umów w zagranicznych ustawodawstwach spółdzielczych. W monografii przedstawiono także tezę, że w płaszczyźnie międzynarodowej – w zasadach dotyczących spółdzielni w zasięgu międzynarodowym, które jednak nie mają charakteru norm prawa międzynarodowego (publicznego, ani prywatnego), należy doszukiwać się odzwierciedlenia elementów zasady swobody umów.

W pracy dokonano wykładni norm prawa spółdzielczego w celu wyróżnienia każdego z elementów swobody umów: swobody zawarcia umowy, swobody wyboru kontrahenta, swobody treści umowy i swobody wskazania prawa właściwego. Przyjęto stanowisko, że swoboda wyboru formy czynności prawnej nie stanowi elementu swobody umów. Dla osiągnięcia założonego celu badawczego monografii przeprowadzono również analizę konstytutywnych cech spółdzielni. Ponieważ założenie i połączenie spółdzielni oraz przystąpienie do spółdzielni następuje w drodze umowy: umowy o założenie spółdzielni (umowy o współdziałanie w celu założenia spółdzielni), umowy o połączenie spółdzielni i umowy o przyjęcie do spółdzielni, elementy swobody umów w prawie spółdzielczym w postaci swobody zawarcia umowy i swobody wyboru kontrahenta należy interpretować z konstytutywnej dla spółdzielni cechy dobrowolności członkostwa. Podobnie należy stwierdzić w wypadku założenia i połączenia związków spółdzielczych (spółdzielni II stopnia) oraz przystąpienia do takiego związku. Ze względu na model regulacji związków spółdzielczych, zakładający stosowanie przepisów o spółdzielniach stopnia podstawowego, należy stwierdzić, że cecha dobrowolności członkostwa odnosi się również do związków rewizyjnych, związków gospodarczych i związków spółdzielni rolników. Również w wypadku spółdzielni mieszkaniowych wyjaśniono, że obecny model stosunku członkostwa w spółdzielni, który zakłada związanie członkostwa ze spółdzielczym prawem do lokalu, nie przeczy cesze dobrowolności członkostwa.

Istotną część przeprowadzonej w monografii analizy stanowiło określenie możliwości zastosowania art. 353¹ KC do umów regulowanych przez prawo spółdzielcze. W pracy przyjęto stanowisko o obowiązywaniu swobody treści umowy w postaci normy kompetencyjnej. Uznano, że kompetencja do kształtowania treści umów regulowanych przez prawo spółdzielcze ukształtowana jest w dwóch różnych modelach: modelu kompetencji generalnej i modelu kompetencji szczególnej. Podstaw tych modeli swobody treści umowy należy doszukiwać się w normach konstytucyjnych. Analiza konstytutywnych cech spółdzielni, regulowanych przez prawo spółdzielcze stosunków umownych oraz orzecznictwa TK, doprowadziła do wniosku, że swoboda umów na gruncie prawa spółdzielczego znajduje uzasadnienie w różnych konstytucyjnych wolnościach: wolności człowieka (wynikającej z przyrodzonej i niezbywalnej godności człowieka), wolności prowadzenia działalności gospodarczej (związanej z ustrojową zasadą społecznej gospodarki rynkowej) i wolności zrzeszania się.

Generalna norma kompetencyjna dotyczy kształtowania zobowiązań wynikających z umów regulowanych przez prawo spółdzielcze. Rozczłonkowanie syntaktyczne generalnej normy kompetencyjnej dotyczy więc również abstrakcyjnych stosunków prawa spółdzielczego – generalna norma kompetencyjna stanowi element tych stosunków cywilnoprawnych. Jednak swoboda treści umów regulowanych przez prawo spółdzielcze realizowana jest na podstawie generalnej normy kompetencyjnej wyłącznie w zakresie, w jakim normy prawa spółdzielczego nie przyznają kompetencji szczególnej do kształtowania treści umowy. Jednocześnie postanowienia kształtowane na podstawie kompetencji generalnej nie mogą być sprzeczne z treścią kompetencji szczególnej (dyspozycją normy prawnej przyznającej tę kompetencję).

Powyższa ogólna teza została w pracy uszczegółowiona w stosunku do poszczególnych umów regulowanych przez prawo spółdzielcze, które zostały uporządkowane w typologii ze względu na wywoływane przez nie skutki prawne. Istotne znaczenie ma tutaj odróżnienie konstytutywnych elementów umów poddanych regulacji prawa spółdzielczego – statutu spółdzielni i deklaracji członkowskiej – od samej umowy, która może zawierać również inne postanowienia. Kompetencja generalna nie dotyczy możliwości kształtowania postanowień umownych, które stanowią o cechach szczególnych i konstytutywnych dla stosunków regulowanych przez prawo spółdzielcze. Kompetencja generalna jest ograniczana przez zasady prawa spółdzielczego i konstytutywne cechy spółdzielni, w świetle których dozwolony zakres swobody treści umowy wynika z kompetencji szczególnej (przyznanej przez określone normy prawa spółdzielczego). Analiza przeprowadzona w tym zakresie doprowadziła do wniosku, że treść stosunku członkostwa w spółdzielni kształtowana jest wyłącznie w modelu kompetencji

szczegółnej. W pracy opracowano również funkcjonowanie w prawie spółdzielczym zasady ścisłości (surowości) statutu spółdzielni, porównując jej uzasadnienie i treść z poglądami wyrażonymi w doktrynie prawa spółek.

Opisane powyżej ograniczenia kompetencji generalnej nie dotyczą zastosowania art. 353¹ KC do umowy konsorcjum spółdzielczego. W monografii po raz pierwszy w doktrynie kompleksowo przeanalizowano umowę konsorcjum spółdzielczego, która ma charakter obligacyjny i stanowi podtyp umowy spółki cywilnej, określono wspólność łączną majątku członków konsorcjum spółdzielczego i omówiono stosunek członków konsorcjum spółdzielczego do osób trzecich.

Dokonanie rekonstrukcji swobody treści umów regulowanych przez prawo spółdzielcze pozwoliło na określenie typologii tych umów. W ramach tej typologii wyróżniono umowy nienazwane, które na gruncie omawianych regulacji mogą stanowić wyłącznie umowy mieszane (krzyżujące się lub kombinowane). Natomiast na innej podstawie, dotyczącej treści umowy, ale w zakresie jej związku ze świadczeniami spółdzielni w wykonaniu jej statutowej działalności (art. 18 § 2 pkt 6 PrSpółdz), wyróżniono w pracy umowy celowe, których zawarcie prowadzi bezpośrednio do wykonywania przez spółdzielnię jej celu.

W pracy przedstawiono również obowiązywanie w prawie spółdzielczym swobody wskazania (wyboru) prawa właściwego. W tym zakresie poddano analizie regulacje prawa procesowego i prawa Unii Europejskiej. Rozważania dotyczące swobody wskazania prawa właściwego przeprowadzono w ramach wypracowanej w monografii typologii umów regulowanych przez prawo spółdzielcze.

Ograniczenia swobody umów w świetle szczegółowych zagadnień prawa spółdzielczego

Wykonanie swobody umów w celu nawiązania stosunków regulowanych przez prawo spółdzielcze powinno nastąpić w granicach dozwolonych przez ustawodawcę. W pracy zostały omówione granice swobody umów w postaci ustawy, właściwości (natury) stosunku prawnego i zasad współżycia społecznego. Monografia zawiera rozważania dotyczące zagadnień ogólnych, związanych z poszczególnymi granicami swobody umów, i kwestii szczegółowych, które występują wyłącznie na gruncie prawa spółdzielczego. Jednak również zagadnienia ogólne omawiane są w kontekście prawa spółdzielczego. Opisując ograniczenie swobody umów przez ustawę, zwrócono uwagę na ograniczenia wynikające z norm konstytucyjnych, które dotyczą spółdzielni i jej członków. Wyjaśniono również, że ustawowe ograniczenia

zasady swobody umów stanowią normy prawa europejskiego, wynikające z odnoszących się do spółdzielni europejskiej przepisów prawa pochodnego UE.

W pracy poruszono zagadnienie charakteru norm prawnych stanowiących granicę swobody umów. W tym zakresie szczegółowo omówiono problematykę sprzeczności umowy z normą dyspozytywną. Stwierdzono, że umowy regulowane przez prawo spółdzielcze mogą być dotknięte sankcją bezwzględnej nieważności ze względu na sprzeczność z normami względnie obowiązującymi. Wyróżniono przy tym normy dyspozytywne, z którymi sprzeczność polega na niewyłączeniu ich zastosowania, gdy treść czynności prawnej będzie sprzeczna z wynikającą z normy dyspozycją, i normy dyspozytywne, z którymi sprzeczność występuje w wypadku ukształtowania treści umownego stosunku prawnego poza wzorcem kompetencji szczególnej oraz w sposób zaprzeczający dyspozycji normy prawnej przyznającej taki szczególny wzorzec.

Pojęcie sprzeczności z ustawą (sprzeciwiania się ustawie) zostało omówione z uwzględnieniem norm stanowiących prawo spółdzielcze. Przyjęcie na gruncie prawa spółdzielczego teorii umowy powoduje, że przyczyny nieważności czynności prawnej (umowy) w postaci sprzeczności treści lub celu umowy z ustawą dotyczą postanowień statutu spółdzielni, który stanowi umowę łączącą spółdzielnię z jej członkami. W monografii wskazano również, że wypadków sprzeczności umowy z normami prawa spółdzielczego, a w konsekwencji zastosowania sankcji nieważności czynności prawnej (art. 58 § 1 KC) nie można ograniczać wyłącznie do sprzeciwiania się treści lub celu (celowi) umowy ustawie. Normy prawa spółdzielczego zakazują również zawierania z określonymi podmiotami umów prowadzących do powstania stosunku członkostwa w spółdzielni, umów celowych, z których wynikają stosunki pochodne od stosunku członkostwa w spółdzielni, a także umów skutkujących powstaniem konsorcjum spółdzielczego. W takim wypadku występuje wadliwość (nieważność) czynności prawnej (umowy) ze względu na sprzeczność z ustawowymi ograniczeniem swobody zawarcia umowy i wyboru w niej kontrahenta. Na gruncie prawa spółdzielczego nieważność umowy występuje również w wypadku sprzeczności z ustawą wstąpienia w stronę umownego stosunku prawnego określonej osoby (podmiotu prawnego). W pracy wskazano, że w takim wypadku występuje wadliwość podmiotowa czynności prawnej (umowy).

Monografia zawiera również rozważania dotyczące przyczyny nieważności czynności prawnej w postaci obejścia ustawy. Przyjęto stanowisko uznające za czynności prawne mające na celu obejście ustawy takie, które nie są objęte zakazem prawnym, ale zostały przedsięwzięte

w celu osiągnięcia skutku zakazanego przez prawo. Stwierdzono, że czynności takie nie naruszają dyspozycji wynikających z ustawy norm prawnych, ale mają na celu doprowadzenie do braku możliwości ich zastosowania. Ich celem jest takie ukształtowanie sytuacji prawnej określonego podmiotu prawnego, aby w procesie subsumpcji nie doszło do zastosowania norm sankcjonujących. Przy czym stan faktyczny podlegający subsumpcji stanowi sytuację zakazaną przez normy prawne. Brak zastosowania dyspozycji określonych norm prawnych, wskutek dokonania czynności prawnej prowadzącej w dalszej kolejności do stanu zakazanego przez ustawę, nie może wpływać na ważność umowy, jeżeli stanowi zamiar wyłącznie jednej jej strony. Z przyjęcia kompromisowej teorii koncepcji oświadczenia woli wynika, że stworzenie w taki sposób stanu zakazanego przez ustawę powinno być objęte wspólnym celem stron umowy.

Granice swobody umów w postaci właściwości (natury) stosunku prawnego opracowano w monografii, odnosząc się do stanowisk przedstawionych w doktrynie i wypracowując własny pogląd uwzględniający cechy charakterystyczne stosunku zobowiązaniowego, które wynikają z modelu uregulowania przez prawo spółdzielcze stosunku pochodnego od członkostwa w spółdzielni, współzależnego od członkostwa w spółdzielni mieszkaniowej, stosunku udziału w spółdzielni europejskiej i spółdzielni rolników. Właściwość (natura) stosunku prawnego powinna być zrekonstruowana na podstawie cech charakterystycznych stosunku zobowiązaniowego, wynikających z poszczególnych instytucji prawnych, interpretowanych z różnych norm prawnych, rozporoszonych w systemie prawnym, których obowiązywanie możliwe jest do ustalenia, mając na uwadze zakresy różnych regulacji prawnych. Taki charakter właściwości (natury) stosunku prawnego koresponduje z charakterem normy kompetencyjnej, która jest rozczłonkowana syntaktycznie w ramach systemu prawnego, wynikając z różnych abstrakcyjnych stosunków prawnych. Sytuacja ta stanowi podstawę do określenia pomocniczego charakteru właściwości (natury) stosunku prawnego przy ustalaniu sprzeczności treści umowy z ustawą. Właściwość (natura) stosunku prawnego stanowi więc w istocie zakres kompetencji stron do kształtowania treści umowy. Sprzeczność z tym zakresem polega na zawarciu w umowie postanowień, które nie są przewidziane przez normę kompetencyjną. Sprzeczność z właściwością (naturą) stosunku prawnego oznacza więc sprzeczność z normą kompetencyjną (a więc jednocześnie z ustawą).

Właściwość (natura) stosunku prawnego powinna być rekonstruowana zarówno w oparciu o cechy charakterystyczne dla każdego stosunku zobowiązaniowego, jak i dla pewnych kategorii zobowiązań, ale już nie w oparciu o cechy szczególnych typów umów.

Cechy charakterystyczne stosunków pochodnych od członkostwa w spółdzielni i współzależnych od członkostwa w spółdzielni mieszkaniowej polegają na regulacji tych stosunków nie tylko przez umowy stanowiące ich źródło, ale także przez inną umowę, jaką stanowi statut spółdzielni (art. 18 § 7 PrSpółdz, art. 36 ust. 1 SpKasyU, art. 9 pkt 1 – 5 SpMieszkU). Z takiego modelu unormowania wynika możliwość jednostronnej regulacji stosunku prawnego przez spółdzielnię: przez zmianę statutu spółdzielni lub przez uchwały, tzw. normatywne, podejmowane przez walne zgromadzenie spółdzielni na podstawie postanowień statutu. Cecha ta nie dotyczy jednak szczególnego typu umowy, ani nie może być traktowana jak cecha odrębnej kategorii zobowiązań. Na przykładzie tego modelu regulacji należy stwierdzić, że właściwość (natura) stosunku zobowiązaniowego może być wyznaczana przez regulacje ogólne innych części prawa niż prawo zobowiązań, wyrażające cechy charakterystyczne stosunków zobowiązaniowych w modelu regulacji przyjętym na gruncie tych szczególnych części prawa.

Omawiając ostatnią z wymienionych przez przepisy art. 58 § 1 i art. 353¹ KC granic swobody umów, mianowicie zasady współżycia społecznego, przyjęto, że nawiązują one do norm moralnych i reguł organizacyjnych czy też obyczajowych. Przyjęto obiektywno-subiektywne ujęcie zasad współżycia społecznego, zakładające możliwość wyznaczenia takiej zasady przez sąd tylko w stanie faktycznym konkretnej sprawy. Stwierdzono, że swobodę umów regulowanych przez prawo spółdzielcze ograniczają zasady powszechnie funkcjonujące w społeczeństwie, zasady właściwe wyłącznie dla stosunków społecznych w danej grupie, w tym stosunków wewnątrzorganizacyjnych, i zasady funkcjonujące między przedsiębiorcami. W pracy przedstawiono stanowisko, że w stosunkach między spółdzielniami oraz między spółdzielnią i jej członkami zasady współżycia społecznego (rozumiane na gruncie prawa spółdzielczego jako dobre obyczaje) powinny być formułowane przez odwołanie do uznanych na całym świecie (wśród spółdzielców) spółdzielczych norm organizacyjnych (obyczajowych), które zostały sformułowane w Deklaracji Spółdzielczej Tożsamości przyjętej przez Międzynarodowy Związek Spółdzielczy. Zasady współżycia społecznego, które wiążą spółdzielnię i jej członków, mogą być również sformułowane przez odwołanie do arystotelesowskich reguł sprawiedliwości dystrybucyjnej (rozdzielczej) i sprawiedliwości wyrównawczej. Zachowanie sprawiedliwości zapewnia bowiem wyznawanie wartości w postaci samopomocy, odpowiedzialności, demokracji i równości, które zostały wymienione w Deklaracji Spółdzielczej Tożsamości.

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

A) Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych:

Moje pozostałe osiągnięcia naukowo-badawcze były realizowane w związku z zatrudnieniem na stanowisku adiunkta w Katedrze Prawa na Wydziale Finansów i Zarządzania Wyższej Szkoły Bankowej Gdańsku oraz na stanowisku pracownika naukowego i głównego specjalisty ds. naukowych kontaktów międzynarodowych w Spółdzielczym Instytucie Naukowym w Sopocie. Na moje pozostałe osiągnięcia naukowo-badawcze składa się **37 publikacji** o charakterze naukowym, które obejmują autorstwo: 2 monografii, 6 artykułów w monografiach zbiorowych, której 1 byłem współredaktorem, 1 opracowania o charakterze systemowym, 1 komentarza i 27 artykułów naukowych opublikowanych w polskich i zagranicznych czasopismach naukowych. Publikacje naukowe przygotowałem w języku polskim, angielskim i rosyjskim. Moje osiągnięcia naukowo-badawcze obejmują zagadnienia należące do obszarów **prawa spółdzielczego** i **prawa cywilnego**. W zakresie prawa spółdzielczego zajmowałem się zarówno problematyką ogólną i właściwą dla każdego typu spółdzielni, jak i zagadnieniami dotyczącymi szczególnych typów spółdzielni: spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych (SKOK), banków spółdzielczych, spółdzielni mieszkaniowych, spółdzielni europejskiej, spółdzielni rolników i spółdzielni energetycznych. W ramach obszaru prawa cywilnego moja działalność naukowo-badawcza dotyczyła zagadnień części ogólnej prawa cywilnego: jednostronnych czynności prawnych, sankcji wadliwych czynności prawnych, wad oświadczenia woli i przedawnienia roszczeń; prawa zobowiązań, mianowicie nazwanych i nienazwanych umów zobowiązujących: umowy sprzedaży i umowy *forfaitingu*, a także zagadnienia wyzysku i odsetek maksymalnych; prawa spadkowego: problematyki majątku wspólnego spadkobierców i zastępstwa w wykonywaniu praw spadkobierców; prawa rzeczowego, mianowicie problematyki zasiedzenia i praw na rzeczy cudzej.

Najwięcej opracowań opublikowałem w obszarze prawa spółdzielczego. Ich przedmiotem była problematyka członkostwa w spółdzielni, elementu majątku spółdzielni w postaci udziałów członkowskich, zaskarżania uchwał organów spółdzielni, regulacji SKOK i Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej (Kasy Krajowej), połączenia spółdzielni, charakteru prawnego statutu spółdzielni i typologii spółdzielni energetycznych.

Wyróżnić należy następujące artykuły naukowe, monografie i opracowanie systemowe, dotyczące problematyki związanej z prawem spółdzielczym:

1. D. Bierecki, *The Credit Union's Legal Characteristics in Polish and Georgian Law – Comparative Study*, „Journal of Polish and Georgian Law” 2021, vol. 1 (tekst przyjęty do druku – zaświadczenie w załączeniu).
2. D. Bierecki, *Текущее состояние и условия развития кооперативных сберегательно-кредитных союзов в перспективе конвергенции кооперативного права (Stan aktualny i warunki rozwoju spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w perspektywie konwergencji prawa spółdzielczego)*, [w:] *Региональное сотрудничество: теория, проблемы и опыт. Сборник научных статей международной научно-практической интернет-конференции 29 апреля 2021 г.*, red. T.V. Gavrilenko, Y. G. Starovoitova, Homel 2021.
3. D. Bierecki, *Zasada jeden członek – jeden głos w spółdzielni rolników*, „Studia Prawa Prywatnego” 2021, nr 3.
4. D. Bierecki, *Causa of Contracts and General Assemblies Resolutions in Polish Cooperative Law*, „Boletín de la Asociación Internacional de Derecho Cooperativo” 2021, nr 58.
5. D. Bierecki, *Brak zgody Komisji Nadzoru Finansowego na zmniejszenie funduszu udziałowego banku spółdzielczego a zobowiązanie banku do wypłaty wypowiedzianych udziałów członkowskich – glosa do wyroku SN z 8.3.2018 r., II CSK 330/17*, „Monitor Prawniczy” 2021, nr 8.
6. D. Bierecki, *Acquisition of a Share in the Cooperative. Comparative Interpretation of Polish Cooperative Law*, „Transformacje Prawa Prywatnego” 2021, nr 1.
7. D. Bierecki, *Komentarz do uchwały Sądu Najwyższego z 8 marca 2019 r., III CZP 88/18*, [w:] *Rocznik orzecznictwa i piśmiennictwa z zakresu prawa spółdzielczego oraz prawa spółek handlowych*, t. 11, red. K. Pietrzykowski, Sopot 2021 (tekst przyjęty do druku – zaświadczenie w załączeniu).
8. D. Bierecki, *Zaskarżenie uchwały rady nadzorczej spółdzielni*, „Przegląd Sądowy” 2021, nr 4.
9. D. Bierecki, *Energy Cooperatives in the System of Polish Cooperative Law*, „Review of Institute of the Grand Duchy of Lithuania” 2021, vol. 1.
10. D. Bierecki, [w:] *System Prawa Prywatnego*, t. 21, *Prawo spółdzielcze*, red. K. Pietrzykowski, wyd. C.H. Beck, Warszawa 2020.

11. D. Bierecki, *Legal Status and Development Trends of Credit Unions in Polish Law and its Compliance with the WOCCU Standards and the International Cooperative Principles*, „Boletín de la Asociación Internacional de Derecho Cooperativo” 2020, nr 56.
12. D. Bierecki, *Ustalenie liczby udziałów w spółdzielni rolników (spółdzielni energetycznej)*, „Pieniądze i Więź” 2020, nr 3.
13. D. Bierecki, *Komentarz do wyroku SN z 16 marca 2018 r., IV CSK 302/17*, [w:] *Rocznik orzecznictwa i piśmiennictwa z zakresu prawa spółdzielczego oraz prawa spółek handlowych*, t. 10, red. K. Pietrzykowski, Sopot 2020, poz. 3.
14. D. Bierecki, *Legal Consequences of Introduction of Elements of Public Law Into Cooperative Law – Polish Perception*, „International Journal of Cooperative Law” 2019, nr 2.
15. D. Bierecki, *Konsekwencje prawne przejęcia spółdzielczej kasy oszczędnościowo – kredytowej na podstawie decyzji Komisji Nadzoru Finansowego*, „Pieniądze i Więź” 2019, nr 3.
16. D. Bierecki, *The De Lege Ferenda Propositions Regarding the Membership in the Cooperative in Poland*, „Prawo i Więź” 2019, nr 3.
17. D. Bierecki, *Komentarz do wyroku SA w Krakowie z 6 czerwca 2017 r., I ACa 1769/16*, [w:] *Rocznik orzecznictwa i piśmiennictwa z zakresu prawa spółdzielczego oraz prawa spółek handlowych*, t. 9, red. K. Pietrzykowski, Sopot 2019, poz. 1.
18. D. Bierecki, *Zbycie udziału w spółdzielni rolników*, „Pieniądze i Więź” 2019, nr 1.
19. D. Bierecki, *Połączenie spółdzielni w likwidacji*, [w:] *Państwo – Konstytucja – Prawo. Księga pamiątkowa poświęcona Sędziemu Trybunału Konstytucyjnego Profesorowi Henrykowi Ciochowi*, wyd. Trybunału Konstytucyjnego, Warszawa 2018.
20. D. Bierecki, *Forma elektroniczna czynności spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych*, „Pieniądze i Więź” 2018, nr 2.
21. D. Bierecki, *Spółdzielnia europejska w świetle prawa polskiego*, Sopot 2017.
22. D. Bierecki, *Transgraniczne połączenie spółdzielni. Uwagi dotyczące utworzenia spółdzielni europejskiej (societas cooperativa europaea) w świetle prawa polskiego*, „Kwartalnik Prawa Prywatnego” 2016, z. 2.
23. D. Bierecki, *Członkostwo w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej*, Sopot 2013.
24. D. Bierecki, *Członkostwo w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej w świetle nowych regulacji prawnych*, „Pieniądze i Więź” 2012, nr 4.

Problematyka członkostwa w spółdzielni stanowiła przedmiot opracowania w artykule pt. *The De Lege Ferenda Propositions Regarding the Membership in the Cooperative in Poland*, „Prawo i Wiąż” 2019, nr 3. Dokonałem w nim wykładni komparatystycznej norm prawnych regulujących stosunek członkostwa w spółdzielni i przedstawiłem dotyczące tej regulacji postulaty *de lege ferenda* w zakresie liczby członków – założycieli spółdzielni, udziałów inwestorskich, zbycia udziału członkowskiego, więzi społecznej między członkami SKOK i formy elektronicznej deklaracji członkowskiej w SKOK. Publikacja ta proponowała rozwiązanie w zakresie formy elektronicznej deklaracji członkowskiej do spółdzielni jeszcze przed wprowadzeniem takiej formy przez ustawę z 18.11.2020 r. o doręczeniach elektronicznych⁵. Zagadnienie szczególnego typu członkostwa w spółdzielni, jaki stanowi członkostwo w SKOK, zostało omówione w artykule pt. *Członkostwo w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej w świetle nowych regulacji prawnych*, „Pieniądze i Wiąż” 2012, nr 4, a następnie kontynuowane w książce pt. *Członkostwo w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej*, Sopot 2013, która do tej pory stanowi jedyne monograficzne opracowanie dotyczące członkostwa w SKOK na gruncie obowiązującego stanu prawnego. W opracowaniach tych został przedstawiony katalog członków SKOK i zanalizowany wymóg więzi o charakterze zawodowym lub organizacyjnym (więzi społecznej) między członkami SKOK, a także zostały omówione przyczyny powstania i ustania stosunku członkostwa w SKOK. Problematyka członkostwa w spółdzielni była również poruszana w monografii pt. *Spółdzielnia europejska w świetle prawa polskiego*, Sopot 2017, powstałej na bazie rozprawy doktorskiej. W pracy tej określono specyfikę członkostwa w spółdzielni europejskiej i zanalizowano przyczyny jego powstania oraz ustania.

Charakterystyka udziału członkowskiego i konsekwencji jego zadeklarowania, wpłacenia i zwrotu wpłat dokonanych na udziały została omówiona w szeregu artykułów z mojego dorobku naukowego. W artykule pt. *Acquisition of a Share in the Cooperative. Comparative Interpretation of Polish Cooperative Law*, „Transformacje Prawa Prywatnego” 2021, nr 1, posługując się wykładnią komparatystyczną, przedstawiłem charakter prawny udziału w spółdzielni. Zanalizowałem wykonanie zobowiązania wynikającego z zadeklarowania udziału w spółdzielni, proponując zastosowanie zasady surogacji ze względu na nabycie przez członka roszczenia o zwrot udziału wskutek dokonania wpłat na jego pokrycie, a także omówiłem przedawnienie roszczeń wynikających z zadeklarowania i wpłaty udziału przez członka. W artykule pt. *Brak zgody Komisji Nadzoru Finansowego na*

⁵ Dz. U. z 2020, poz. 2320 ze zm.

zmniejszenie funduszu udziałowego banku spółdzielczego a zobowiązanie banku do wypłaty wypowiedzianych udziałów członkowskich – glosa do wyroku SN z 8.3.2018 r., II CSK 330/17, „Monitor Prawniczy” 2021, nr 8, mając na uwadze roszczenie członka spółdzielni o zwrot udziału, przedstawiłem warunki obniżenia funduszu udziałowego banku spółdzielczego i określiłem niemożliwość świadczenia banku spółdzielczego (niemożliwość zwrotu udziału) jako przesłankę uznania funduszu udziałowego banku spółdzielczego za kapitał podstawowy Tier 1. W artykule pt. *Zbycie udziału w spółdzielni rolników*, „Pieniądze i Więź” 2019, nr 1, zanalizowałem charakter prawny udziału w spółdzielni rolników, którego specyfika wynika z umożliwienia jego zbywania, uznając taki udział za ekspektatywę roszczenia o zwrot wpłat wniesionych na jego pokrycie. Przedstawione zostały także podstawy prawne przeniesienia udziału w spółdzielni rolników, które stanowią przepisy właściwe dla przeniesienia własności rzeczy. W artykule pt. *Ustalenie liczby udziałów w spółdzielni rolników (spółdzielni energetycznej)*, „Pieniądze i Więź” 2020, nr 3, kontynuowałem rozważania dotyczące istoty udziału w spółdzielni rolników i zanalizowałem nową w prawie polskim instytucję ustalenia liczby udziałów przez walne zgromadzenie spółdzielni, którego uchwała powoduje translatywne i pochodne nabycie przez członka spółdzielni rolników części prawa podmiotowego – ekspektatywy roszczenia o zwrot wpłaty na udział z majątków innych członków. Problematyka udziału członkowskiego stanowiła również przedmiot badawczy w monografii pt. *Spółdzielnia europejska w świetle prawa polskiego*, Sopot 2017. W monografii tej określono charakter prawny udziału w spółdzielni europejskiej, uznając go również za ekspektatywę roszczenia o zwrot wpłat wniesionych na jego pokrycie, omówiono charakter prawny umowy zbycia udziału i przedstawiono konsekwencje nabycia udziału w postaci powstania roszczenia o przyjęcie do spółdzielni europejskiej.

Z problematyką wpłacenia udziału członkowskiego wiąże się obowiązywanie na gruncie prawa spółdzielczego zasady kauzalności, które zostało opracowane w artykule pt. *Causa of Contracts and General Assemblies Resolutions in Polish Cooperative Law*, „Boletín de la Asociación Internacional de Derecho Cooperativo” 2021, nr 58. W tym artykule przedstawiłem funkcjonowanie zasady kauzalności przysporzeń występujących w konsekwencji regulowanych przez prawo spółdzielcze umów i uchwał organów spółdzielni, a także wskazałem, jakie rodzaje *causa* dotyczą tych przysporzeń.

Omówienie zagadnienia zaskarżania uchwał organów spółdzielni dotyczyło uchwał rady nadzorczej spółdzielni i zarządu spółdzielni mieszkaniowej. W artykule pt. *Zaskarżenie uchwały rady nadzorczej spółdzielni*, „Przegląd Sądowy” 2021, nr 4, zanalizowałem podstawy

i przesłanki zaskarżenia uchwały rady nadzorczej spółdzielni. Przedstawiłem stanowisko, że powołanie się na przesłanki zaskarżenia uchwały rady nadzorczej spółdzielni powinno nastąpić w kontekście przesłanek wykluczenia lub wykreślenia członka ze spółdzielni. Tematyka badawcza zaskarżenia uchwał rady nadzorczej spółdzielni została również omówiona w *Komentarzu do wyroku SN z 16 marca 2018 r., IV CSK 302/17*, [w:] *Rocznik orzecznictwa i piśmiennictwa z zakresu prawa spółdzielczego oraz prawa spółek handlowych*, t. 10, red. K. Pietrzykowski, Sopot 2020, poz. 3. W komentarzu zanalizowano podstawy stwierdzenia nieważności i uchylenia uchwał rad nadzorczych spółdzielni oraz poruszono kwestię autonomii (samorządności) spółdzielni, wynikającą z autonomicznego działania jej organów. Problematyka zaskarżania uchwał organów spółdzielni była także poruszana w *Komentarzu do uchwały Sądu Najwyższego z 8 marca 2019 r., III CZP 88/18*, [w:] *Rocznik orzecznictwa i piśmiennictwa z zakresu prawa spółdzielczego oraz prawa spółek handlowych*, t. 11, red. K. Pietrzykowski, Sopot 2021. W publikacji tej zanalizowano podstawę, przesłanki i charakter sankcji uchwały zarządu spółdzielni mieszkaniowej o określeniu przedmiotu odrębnej własności lokali. Sankcji tej przypisano charakter nieważności względnej.

Problematyka związana z uchwałami organów spółdzielni została także przedstawiona w artykule pt. *Zasada jeden członek – jeden głos w spółdzielni rolników*, „*Studia Prawa Prywatnego*” 2021, nr 3. Omówiono w nim obowiązywanie zasady jeden członek – jeden głos w spółdzielni (posługując się przy tym m.in. wykładnią komparatystyczną), możliwość wyłączenia tej zasady w spółdzielni stopnia podstawowego – spółdzielni rolników i ustalono, że na podstawie postanowień statutu możliwe jest wprowadzenie względnej równości praw członków do głosu na walnym zgromadzeniu spółdzielni rolników.

Istotna część moich prac naukowo-badawczych została poświęcona problematyce spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych (SKOK). W tym zakresie należy przede wszystkim wskazać na opracowanie zawarte w *Systemie Prawa Prywatnego*, t. 21, *Prawo spółdzielcze*, red. K. Pietrzykowski, wyd. C. H. Beck, Warszawa 2020, dotyczące zagadnień ogólnych SKOK, organów SKOK i Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej (Kasy Krajowej). W ramach zagadnień ogólnych omówiłem genezę SKOK, podstawy prawne funkcjonowania SKOK i pojęcie małej SKOK. Opracowanie dotyczące organów SKOK zawierało rozważania na temat specyfiki organów SKOK, zasady członkostwa w zarządzie SKOK i zasad wynagradzania członków organów SKOK oraz dotyczyło charakteru instytucji komisji kredytowej. Publikacja zawierała również kompleksowe omówienie instytucji Kasy Krajowej. Przedstawiono w niej genezę Kasy Krajowej, podstawy

prawne jej funkcjonowania, jej charakter prawny, zagadnienie jej statutu, specyfikę członkostwa w niej, gospodarki finansowej i organów tej spółdzielni. Jest to pierwsze kompleksowe omówienie Kasy Krajowej w obowiązującym stanie prawnym. W ramach tego opracowania szczególną uwagę należy zwrócić na przedstawienie charakteru umów zawieranych przez Kasę Krajową z jej członkami. Zagadnienie to nie było wcześniej poruszone w doktrynie.

Problematyka dotycząca regulacji SKOK została także zanalizowana w artykule pt. *Legal Status and Development Trends of Credit Unions in Polish Law and its Compliance with the WOCCU Standards and the International Cooperative Principles*, „Boletín de la Asociación Internacional de Derecho Cooperativo” 2020, nr 56. W tym artykule przedstawiłem status prawny SKOK w świetle prawa spółdzielczego, prawa cywilnego (jako przedsiębiorcy w rozumieniu KC), prawa rynku finansowego i prawa europejskiego oraz oceniłem stan regulacji SKOK w świetle standardów Światowej Rady Związków Kredytowych (*World Council of Credit Unions – WOCCU*) i zasad Międzynarodowego Związku Spółdzielczego, a także przedstawiłem postulaty *de lege ferenda* w zakresie regulacji SKOK. Regulacji SKOK *de lege lata* i *de lege ferenda* dotyczył także artykuł pt. *Текущее состояние и условия развития кооперативных сберегательно-кредитных союзов в перспективе конвергенции кооперативного права (Stan aktualny i warunki rozwoju spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w perspektywie konwergencji prawa spółdzielczego)*, [w:] Региональное сотрудничество: теория, проблемы и опыт. Сборник научных статей международной научно-практической интернет-конференции 29 апреля 2021 г., red. T.V. Gavrilenko, Y. G. Starovoitova, Homel 2021. W opracowaniu tym omówiłem tendencje rozwojowe regulacji SKOK, mając na uwadze występujące na świecie zjawisko konwergencji prawa spółdzielczego, którego podstawą są Międzynarodowe Zasady Spółdzielcze. Natomiast w artykule pt. *The Credit Union's Legal Characteristics in Polish and Georgian Law – Comparative Study*, „Journal of Polish and Georgian Law” 2021, vol. 1, przeprowadziłem analizę komparatystyczną przepisów prawa polskiego i gruzińskiego, dotyczących unii kredytowych (*ang. credit unions*), które w Polsce stanowią SKOK.

Model regulacji SKOK, ze względu na zjawisko publicyzacji prawa spółdzielczego, został również omówiony w artykule pt. *Legal Consequences of Introduction of Elements of Public Law Into Cooperative Law – Polish Perception*, „International Journal of Cooperative Law” 2019, nr 2. Przedstawiono w nim konsekwencje nadzoru Komisji Nadzoru Finansowego dla funkcjonowania w SKOK instytucji właściwych dla spółdzielni. Ponieważ artykuł ten

dotyczył szerszego zagadnienia publicyzacji prawa spółdzielczego, omówiono w nim również zagadnienie kontroli ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa nad spółdzielniami mieszkaniowymi oraz traktowania spółdzielni mieszkaniowych przez ustawodawcę jako podmiotów realizujących obowiązek państwa do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych. Spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych dotyczył także artykuł pt. *Forma elektroniczna czynności spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych*, „Pieniądze i Więź” 2018, nr 2. Poddano w nim analizie szczególną formę elektroniczną, w której mogą zostać dokonywane czynności prawne między SKOK i jej członkami i która spełnia wymagania formy pisemnej zastrzeżonej pod rygorem nieważności.

Tematyka badawcza związana z połączeniem spółdzielni została omówiona w kilku publikacjach. W pracach tych przedstawiono szczególne wypadki połączenia spółdzielni. W artykule pt. *Połączenie spółdzielni w likwidacji*, [w:] *Państwo – Konstytucja – Prawo. Księga pamiątkowa poświęcona Sędziemu Trybunału Konstytucyjnego Profesorowi Henrykowi Ciochowi*, Warszawa 2018, kompleksowo opracowano problematykę połączenia spółdzielni, która jest w stanie likwidacji. Przedstawiłem tam pogląd, że przejęcie likwidowanej spółdzielni przez spółdzielnię, która nie znajduje się w stanie likwidacji, stanowi jedno ze zdarzeń prawnych (umowę) prowadzących do ustania likwidacji spółdzielni (rozumianej jako pewien okres funkcjonowania spółdzielni). Nie jest natomiast możliwe przejęcie spółdzielni przez spółdzielnię w stanie likwidacji. W artykule pt. *Konsekwencje prawne przejęcia spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej na podstawie decyzji Komisji Nadzoru Finansowego*, „Pieniądze i Więź” 2019, nr 3, omówiłem sytuację przejęcia SKOK w wykonaniu administracyjnoprawnego środka nadzoru przez Komisję Nadzoru Finansowego. Przyjęto zasadę, że przepisy o połączeniu spółdzielni stosuje się do takiego połączenia (przejęcia) w drodze analogii *legis*. Artykuł zawiera analizę konsekwencji takiego przejęcia, prowadzącą do określenia jakie przepisy o połączeniu spółdzielni znajdują do niego zastosowanie, a jakie są wyłączone od stosowania. Natomiast, w artykule pt. *Transgraniczne połączenie spółdzielni. Uwagi dotyczące utworzenia spółdzielni europejskiej (societas cooperativa europaea) w świetle prawa polskiego*, „Kwartalnik Prawa Prywatnego” 2016, z. 2, przedstawiłem szczególny wypadek połączenia spółdzielni w celu utworzenia spółdzielni europejskiej. Artykuł zawiera rozważania dotyczące rozłącznego stosowania statutów personalnych łączących się spółdzielni, określenia umownego charakteru połączenia, procedury połączenia i sądowej kontroli połączenia.

Problematyka spółdzielni europejskiej stanowiła przedmiot kompleksowego opracowania monograficznego i systemowego. W monografii pt. *Spółdzielnia europejska w świetle prawa polskiego*, Sopot 2017, która powstała na podstawie rozprawy doktorskiej, przedstawiono genezę spółdzielni europejskiej, podstawy prawne jej funkcjonowania, jej charakter prawny, sposoby jej powstania, specyfikę członkostwa w spółdzielni europejskiej i specyfikę jej organów oraz sposoby ustania spółdzielni europejskiej. Tematyka spółdzielni europejskiej została ponownie kompleksowo omówiona i rozwinięta w opracowaniu zawartym w *Systemie Prawa Prywatnego*, t. 21, *Prawo spółdzielcze*, red. K. Pietrzykowski, Warszawa 2020.

Zagadnienie umownego charakteru statutu spółdzielni omówiłem w *Komentarzu do wyroku SA w Krakowie z 6 czerwca 2017 r., I ACa 1769/16*, [w:] *Rocznik orzecznictwa i piśmiennictwa z zakresu prawa spółdzielczego oraz prawa spółek handlowych*, t. 9, red. K. Pietrzykowski, Sopot 2019, poz. 1. Przedstawiłem pogląd, że po rejestracji spółdzielni statut staje się elementem treści konkretnych stosunków członkostwa w spółdzielni, a do interpretacji jego postanowień znajduje zastosowania art. 65 § 1–2 KC. W komentarzu tym omówione zostało również zagadnienie uchwały nieistniejącej organu spółdzielni.

Problematyka typologii spółdzielni energetycznych została opracowana w artykule pt. *Energy Cooperatives in the System of Polish Cooperative Law*, „Review of Institute of the Grand Duchy of Lithuania”, vol. 1 (2021). Wskazałem w nim, że model regulacji spółdzielni energetycznych powoduje, iż spółdzielnia energetyczna może stanowić jedną z następujących spółdzielni: spółdzielnię rolników, spółdzielnię produkcji rolnej, spółdzielnię kółek rolniczych, spółdzielnię pracy albo spółdzielnię, która nie prowadzi działalności właściwej dla żadnej z wymienionych spółdzielni szczególnego typu. Przedstawiono również specyfikę działalności spółdzielni energetycznej i jej sytuację na rynku energetycznym.

Moje osiągnięcia naukowo-badawcze dotyczyły również zagadnień części ogólnej prawa cywilnego. W tym zakresie należy wymienić następujące publikacje:

1. D. Bierecki, *Czynność prawna podjęta w celu przestępczym – próba określenia konstrukcji prawnej*, „Palestra” 2019, nr 10.
2. D. Bierecki, *Przyczynek do problematyki zasady numerus clausus jednostronnych czynności prawnych w prawie zobowiązań (artykuł dyskusyjny)*, [w:] *Prawo prywatne w służbie społeczeństwu. Księga poświęcona pamięci Profesora Adama Jedlińskiego*, red. P. Zakrzewski, D. Bierecki, Sopot 2019.

3. D. Bierecki, *Przedawnienie roszczenia przedsiębiorcy z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia*, „Rejent” 2019, nr 1.
4. D. Bierecki, *Nowe regulacje przedawnienia roszczeń*, „Rejent” 2018, nr 10.
5. D. Bierecki, *Konsekwencje prawne zniesienia pozorności jako wady oświadczenia woli w projekcie nowego Kodeksu cywilnego*, „Prawo i Więzy” 2014, nr 2.

W artykule pt. *Przyczynek do problematyki zasady numerus clausus jednostronnych czynności prawnych w prawie zobowiązań (artykuł dyskusyjny)*, [w:] *Prawo prywatne w służbie społeczeństwu. Księga poświęcona pamięci Profesora Adama Jedlińskiego*, red. P. Zakrzewski, D. Bierecki, Sopot 2019, zanalizowałem występujące w prawie zobowiązań podstawy dokonywania jednostronnych czynności prawnych, przeprowadzając analizę konsekwencji ich dokonania. W publikacji tej omówiłem konstytutywne elementy jednostronnych czynności prawnych i zagadnienie katalogu zamkniętego (*numerus clausus*) podstaw dokonania jednostronnych czynności prawnych stanowiących wykonanie prawa podmiotowego oraz prowadzących do powstania zobowiązania, a także przyjąłem stanowisko o obowiązywaniu katalogu otwartego (*numerus apertus*) jednostronnych czynności prawnych prowadzących do powstania stosunku upoważniającego.

Zagadnienie wadliwości czynności prawnych zostało podjęte w ramach omówienia problematyki dokonania czynności prawnej podjętej w celu przestępczym jako przyczyny zastosowania sankcji nieważności. Problematyka ta stanowiła przedmiot badawczy artykułu pt. *Czynność prawna podjęta w celu przestępczym – próba określenia konstrukcji prawnej*, „Palestra” 2019, nr 10. W tym artykule przedstawiono pogląd, że czynności prawne podjęte w celu przestępczym nie stanowią w świetle prawa karnego czynności sprawczych. Czynność prawna podjęta w celu przestępczym dokonywana jest w celu obejścia ustawy karnej i doprowadzenia do braku zastosowania dyspozycji norm prawa karnego. Czynności takie dotknięte są sankcją bezwzględnej nieważności jako mające na celu obejście ustawy.

Wadliwość czynności prawnych została również poruszona w ramach problematyki wady pozorności czynności prawnej. W artykule pt. *Konsekwencje prawne zniesienia pozorności jako wady oświadczenia woli w projekcie nowego Kodeksu cywilnego*, „Prawo i Więzy” 2014, nr 2, omówiłem cechy charakterystyczne wady oświadczenia woli w postaci pozorności i odniosłem je do proponowanego w projekcie nowego KC rozwiązania polegającego na uznaniu oświadczenia woli złożonego dla pozorów za nieistniejące.

W artykule pt. *Nowe regulacje przedawnienia roszczeń*, „Rejent” 2018, nr 10, przeanalizowałem nowo wprowadzone normy prawne skracające termin przedawnienia z 10 do 6 lat, modyfikujące sposób obliczania terminu przedawnienia i nakazujące uwzględniać przez sąd z urzędu upływ terminu przedawnienia roszczenia przeciwko konsumentowi oraz uprawniające sąd do nieuwzględniania upływu terminu przedawnienia takiego roszczenia na podstawie klauzuli generalnej słuszności. Artykuł porusza również kwestie intertemporalne, jakie powstają wskutek zmiany przepisów o przedawnieniu przed rozpoczęciem lub w trakcie rozpoczętego już biegu terminu przedawnienia. Rozważania dotyczące tematyki przedawnienia roszczeń były kontynuowane w artykule pt. *Przedawnienie roszczenia przedsiębiorcy z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia*, „Rejent” 2019, nr 1. Przedstawiłem w nim związek zdarzenia powodującego bezpodstawnie wzbogacenie z działalnością gospodarczą, początek biegu terminu przedawnienia roszczenia do żądania przez przedsiębiorcę zwrotu nienależnego świadczenia i zagadnienie zastosowania do takiego roszczenia przepisów o przedawnieniu roszczeń przeciwko konsumentom.

Kolejny obszar mojej działalności naukowo-badawczej stanowiło prawo zobowiązań. W tym obszarze opublikowałem następujące prace:

1. D. Bierecki, *Forfeiting w świetle Jednolitych zasad forfeitingu*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2021 (tekst przyjęty do druku – zaświadczenie w załączeniu).
2. D. Bierecki, *Rękojmia przy sprzedaży pozbawionej dla przedsiębiorcy charakteru zawodowego (art. 556⁴ i art. 556⁵ k.c.)*, „Rejent” 2021 (tekst przyjęty do druku – zaświadczenie w załączeniu).
3. D. Bierecki, [w:] *Kodeks cywilny. Komentarz*, red. J. Ciszewski, P. Nazaruk, wyd. Wolters Kluwer, Warszawa 2019.
4. D. Bierecki, *Regulacja prawna wyzysku. Uwagi de lege lata oraz de lege ferenda*, Rejent 2015, nr 7.
5. D. Bierecki, *Zakaz lichwy w prawie państw Unii Europejskiej*, Pieniądze i Więź 2015 nr 4.

W zakresie działalności naukowo-badawczej dotyczącej prawa zobowiązań należy przede wszystkim wskazać na opracowanie zawarte w publikacji pt. *Kodeks cywilny. Komentarz*, red. J. Ciszewski, P. Nazaruk, wyd. Wolters Kluwer, Warszawa 2019. W ramach tej publikacji jestem jedynym autorem komentarza do przepisów o umowie sprzedaży i umowie zamiany. Opracowanie problematyki umowy sprzedaży kontynuowałem w artykule pt. *Rękojmia przy sprzedaży pozbawionej dla przedsiębiorcy charakteru zawodowego (art. 556⁴*

i art. 556⁵ k.c.), „Rejent” 2021. Dokonałem w nim analizy nowo wprowadzonego rozwiązania, zakładającego stosowanie do przedsiębiorcy, który zawarł umowę sprzedaży pozbawioną dla niego charakteru zawodowego, przepisów o rękojmi dotyczących konsumenta oraz omówiłem pojęcie zawodowego charakteru umowy sprzedaży. W zakresie opracowań dotyczących sprzedaży należy wskazać również na artykuł pt. *Forfaiting w świetle Jednolitych zasad forfaitingu*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2021. Określiłem w nim umowę *forfaitingu* jako nienazwany typ sprzedaży i omówiłem konstrukcję *forfaitingu* ze względu na związane z tą transakcją podmioty prawa cywilnego. Artykuł zawiera również analizę dotyczącą ukształtowania treści umowy *forfaitingu* zgodnie z Jednolitymi Zasadami *Forfaitingu*, które zostały opracowane przez Międzynarodową Izbę Handlową.

Spośród publikacji dotyczących prawa zobowiązań należy również wskazać na artykuł pt. *Regulacja prawna wyzysku. Uwagi de lege lata oraz de lege ferenda*, „Rejent” 2015, nr 7. W tym artykule poddałem analizie charakter prawny instytucji wyzysku, uznając, że stanowi szczególnie przypadek sprzeczności z zasadami współżycia społecznego, a nie wadę oświadczenia woli. Artykuł omawiał również regulację wyzysku w projekcie nowego KC.

Publikację z zakresu prawa zobowiązań stanowił także artykuł pt. *Zakaz lichwy w prawie państw Unii Europejskiej*, „Pieniądze i Więż” 2015 nr 4. Omówiłem w nim regulacje dotyczące odsetek maksymalnych i sankcje karne za przestępstwo wyzysku kontrahenta, które obowiązują w polskim i zagranicznych systemach prawnych.

W ramach mojej aktywności naukowo-badawczej należy także wyróżnić publikacje dotyczące prawa spadkowego:

1. D. Bierecki, *Konsekwencje prawne powołania wykonawcy testamentu (zarys problematyki)*, „Prawo i Więż” 2018, nr 3.
2. D. Bierecki, *Uwagi w sprawie rozporządzenia udziałem w przedmiocie należącym do spadku*, „Rejent” 2017, nr 8.

W artykule pt. *Konsekwencje prawne powołania wykonawcy testamentu (zarys problematyki)*, „Prawo i Więż” 2018, nr 3, omówiłem zagadnienia rozrządzenia testamentowego o powołaniu wykonawcy testamentu, odmowy przyjęcia obowiązku wykonawcy testamentu, władztwa faktycznego wykonawcy testamentu nad rzeczami składającymi się na spadek i sytuację prawną wykonawcy testamentu ze względu na charakter stosunków prawnych łączących wykonawcę testamentu ze spadkobiercami.

W artykule pt. *Uwagi w sprawie rozporządzenia udziałem w przedmiocie należącym do spadku*, „Rejent” 2017, nr 8, zanalizowałem pojęcie przedmiotu należącego do spadku i rozporządzenie udziałem w takim przedmiocie w kontekście wspólności praw wchodzących do spadku i działu spadku. Artykuł ten poruszał także zagadnienie sankcji bezskuteczności względnej rozporządzenia udziałem w przedmiocie należącym do spadku i omawiał sytuację prawną nabywcy udziału w wypadku zastosowania tej sankcji.

Moja działalność naukowo-badawcza dotyczyła również problematyki zasiedzenia i praw na rzeczy cudzej. Dokonując analizy stosunków prawnych powstających w wyniku ustanowienia prawa użytkowania wieczystego, przeprowadziłem rozważania uzasadniające możliwość zasiedzenia własności gruntu oddanego w użytkowanie wieczyste. Zagadnienie to poruszyłem w publikacji: D. Bierecki, *Zasiedzenie własności gruntu oddanego w użytkowanie wieczyste. Glosa do uchwały Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2016 r.*, III CZP 57/16, „Prawo i Więź” 2018, nr 1.

B) Udział w konferencjach naukowych

W zakresie wykazywania się istotną aktywnością naukową w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej, należy wskazać na wygłoszenie referatów na polskich i zagranicznych uniwersytetach w ramach międzynarodowych konferencji naukowych, a także na udział w takich konferencjach, w tym organizowanych przez Międzynarodowy Związek Spółdzielczy i Międzynarodową Organizację Pracy, mianowicie:

1. Referat *Social Cooperative as Legal Form of WISE in Polish Law*, wygłoszony podczas międzynarodowej konferencji naukowej „Cooperatives in Transition Facing Crisis”, zorganizowanej przez Komitet Badawczy Międzynarodowego Związku Spółdzielczego (*International Cooperative Alliance Committee on Cooperative Research*), 7–9 lipca 2021 r., **Bordeaux Sciences Agro i AgroParisTech**, konferencja online.
2. Referat *The Current Status and Conditions for Development of the Polish Credit Unions System in the Perspective of Convergence of Cooperative Law*, wygłoszony podczas międzynarodowej konferencji naukowej „Regional cooperation: theory, problems and experience”, zorganizowanej przez **Belorusskiy Torgovo-Ekonomicheskii Universitet Potrebitel'skoy Kooperatsii i Rossiyskiy Universitet Kooperatsii Kaliningradskiy Filial**, 29 kwietnia 2021 r., konferencja online.

3. Referat *Legal Enviroment of Credit Unions in Poland* wygłoszony podczas międzynarodowej konferencji naukowej „Cooperatives and the Transformation of Business and Society”, zorganizowanej przez Komitet Badawczy Międzynarodowego Związku Spółdzielczego (*International Cooperative Alliance Committee on Cooperative Research*), 21–23 sierpnia 2019 r., **Humboldt-Universität zu Berlin**.
4. Referat *Członkostwo w spółdzielni. Postulaty de lege ferenda* wygłoszony podczas Polsko-Rosyjskiego Seminarium Naukowego „Spółdzielczość XXI wieku – doświadczenia, praktyka i perspektywy”, zorganizowanego przez Katedrę Prawa Administracyjnego Wydziału Prawa i Administracji **Uniwersytetu Gdańskiego**, 16 stycznia 2019 r. Gdańsk.
5. Wykład na zaproszenie *European Co-operative Society (SCE) in the light of International Co-operative Principles*, wygłoszony na **Uniwersytecie Ivane Javakhishvili w Tbilisi** (*Ivane Javakhishvili Tbilisi State University*), 29 września 2016 r. Tbilisi, Gruzja.
6. Referat *Legal aspects of capital building in cooperatives in the European Union* wygłoszony podczas międzynarodowej konferencji naukowej „ICA – ILO World of Work Research Conference”, zorganizowanej przez **Międzynarodowy Związek Spółdzielczy i Międzynarodową Organizację Pracy**, 9–10 listopada 2015 r. Antalya, Turcja.
7. Referat *Zakaz lichwy w prawie państw Unii Europejskiej*, wygłoszony podczas konferencji naukowej „Przemoc ekonomiczna i lichwa zagrożeniem ładu społecznego”, zorganizowanej przez Stowarzyszenie Krzewienia Edukacji Finansowej, 3 października 2015 r. Warszawa.

Referaty i wykład na zaproszenie dotyczyły w większości problematyki prawa spółdzielczego, w ramach której przedstawiłem: ujęcie spółdzielni socjalnej jako przedsiębiorstwa społecznego, które ma na celu poprawę sytuacji członków na rynku pracy (referat: *Social Cooperative as Legal Form of WISE in Polish Law*), perspektywy rozwoju prawa dotyczącego SKOK w ramach konwergencji prawa spółdzielczego (referat: *The Current Status and Conditions for Development of the Polish Credit Unions System in the Perspective of Convergence of Cooperative Law*); stan aktualny regulacji SKOK w Polsce (referat: *Legal*

Environment of Credit Unions in Poland); regulację stosunku członkostwa w spółdzielni i dotyczące jej postulaty *de lege ferenda* (referat: *Członkostwo w spółdzielni. Postulaty de lege ferenda*); stosunek regulacji spółdzielni europejskiej do treści Międzynarodowych Zasad Spółdzielczych (wykład na zaproszenie pt. *European Co-operative Society (SCE) in the light of International Co-operative Principles*); regulację majątku spółdzielni europejskiej (referat: *Legal aspects of capital building in cooperatives in the European Union*). Natomiast referat: *Zakaz lichwy w prawie państw Unii Europejskiej* dotyczył polskich i zagranicznych regulacji odsetek maksymalnych i przestępstwa lichwy (wyzysku kontrahenta).

Poza tym, w **zakresie wykazywania się istotną aktywnością naukową w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej**, należy wskazać na uczestnictwo w konferencjach naukowych organizowanych:

1. na **Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie** (konferencja „Zarząd sukcesyjny przedsiębiorstwem osoby fizycznej”, dnia 15 czerwca 2019 r.);
2. na **Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu** (konferencja „Prawne aspekty działalności spółdzielni w sektorze rolno-spożywczym”, dnia 11 października 2019 r. i międzynarodowa konferencja „Association of agricultural producers in selected countries of the world – legal and economic issues”, dnia 15 kwietnia 2021 r., konferencja online);
3. przez Katedrę Prawa Cywilnego **Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie** (konferencja „Odpowiedzialność za długi spadkowe”, dnia 23 czerwca 2017 r. w Warszawie);
4. przez Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej, Komisję Kodyfikacyjną Prawa Cywilnego przy Ministrze Sprawiedliwości i pracowników naukowych Wydziału Prawa i Administracji **Uniwersytetu Jagiellońskiego** (konferencja „Nowy kodeks cywilny odpowiedzią na wyzwania współczesności”, dnia 10 kwietnia 2015 r. w Warszawie);
5. przez **Trybunał Konstytucyjny** (konferencja „Tożsamość konstytucyjna”, dnia 2 lutego 2018 r. i konferencja „Rola sądu konstytucyjnego we współczesnym państwie”, dnia 8 października 2018 r.);
6. w symposium organizowanym przez **Międzynarodową Organizację Pracy** („ILO COOP 100 Symposium. Cooperating for social justice and decent work”, dnia 16 i 17 listopada 2020 r., konferencja online).

Organizacja konferencji naukowych

W zakresie wykazywania się istotną aktywnością naukową w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej, należy również wskazać na członkostwo w Komitecie Naukowym Polsko-Rosyjskiego Seminarium Naukowego „Spółdzielczość XXI wieku – doświadczenia, praktyka i perspektywy”, które odbyło się 16 stycznia 2019 r. na Uniwersytecie Gdańskim.

C) Współpraca międzynarodowa

Istotna część mojej aktywności naukowej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej, była realizowana w ramach współpracy międzynarodowej. W tym zakresie należy wskazać, że od listopada 2015 r. jestem członkiem Komitetu Badawczego Międzynarodowego Związku Spółdzielczego (*International Cooperative Alliance Committee on Cooperative Research*), który funkcjonuje jako światowa sieć pracowników naukowych zainteresowanych zagadnieniami związanymi ze spółdzielniami, w tym prawem spółdzielczym. Konsekwencją członkostwa w tym Komitecie jest udział w międzynarodowych konferencjach naukowych dotyczących spółdzielczości i prawa spółdzielczego, w tym udział w charakterze prelegenta, a także pełnienie funkcji eksperta Międzynarodowego Związku Spółdzielczego w zakresie stosunku spółdzielni do Celów Zrównoważonego Rozwoju (*Sustainable Development Goals*). W ramach członkostwa we wskazanym Komitecie zostałem także zaproszony do przygotowania na zlecenie Banku Światowego ekspertyzy na temat statusu prawnego spółdzielni finansowych w Polsce. Ekspertyza stanowiła wkład w przygotowanie raportu Banku Światowego pt. *Enabling the Business of Agriculture 2019*. Natomiast jako ekspert w zakresie stosunku spółdzielni do Celów Zrównoważonego Rozwoju przygotowywałem ekspertyzę dotyczącą stosunku spółdzielni do standardów wpływu Celów Zrównoważonego Rozwoju na przedsiębiorstwa (*SDG Impact Standards for Enterprise*); ekspertyza została przekazana do Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (*United Nations Development Programme*).

Od 2018 r. członkostwo w Komitecie Badawczym Międzynarodowego Związku Spółdzielczego wykonuję w ramach zatrudnienia w Spółdzielczym Instytucie Naukowym w Sopocie na stanowiskach pracownika naukowego i głównego specjalisty ds. naukowych kontaktów międzynarodowych. W ramach pełnienia tej ostatniej funkcji reprezentuję również Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo – Kredytową (Kasę Krajową) jako członka w Międzynarodowym Związku Spółdzielczym.

W zakresie współpracy międzynarodowej należy także wskazać na członkostwo w Międzynarodowym Stowarzyszeniu Prawników Prawa Spółdzielczego „*Ius Cooperativum*” (*International Association of Cooperative Lawyers "Ius Cooperativum"*) z siedzibą w Luksemburgu. W ramach członkostwa w tym Stowarzyszeniu uczestniczę w międzynarodowych seminariach naukowych dotyczących prawa spółdzielczego. Stowarzyszenie to zgłasza również uwagi w ramach procesów prawodawczych Unii Europejskiej. Uczestniczę w przygotowywaniu takich uwag jako członek Stowarzyszenia.

Jestem również członkiem Europejskiej Sieci Unii Kredytowych (*European Network of Credit Unions*) z siedzibą w Brukseli, która stanowi instytucję Światowej Rady Związków Kredytowych (*World Council of Credit Unions*). Celem tej instytucji jest analiza obowiązującego w różnych państwach europejskich (członków Unii Europejskiej i innych państw europejskich) ustawodawstwa dotyczącego tzw. unii kredytowych (*ang. credit unions*), które w Polsce stanowią spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe (SKOK). Poza tym Europejska Sieć Unii Kredytowych organizuje *European Parliament Credit Union Interest Group*, w której uczestniczą posłowie do Parlamentu Europejskiego w celu podniesienia wśród nich świadomości na temat unii kredytowych i omówienia kluczowych kwestii związanych z ich integracją finansową, dostępem do infrastruktury płatniczej, rzetelnymi praktykami handlowymi, ochroną konsumentów, edukacją finansową i ładem korporacyjnym. Europejska Sieć Unii Kredytowych zgłasza również uwagi dotyczące projektów prawodawstwa Unii Europejskiej, które mogą mieć wpływ na funkcjonowanie unii kredytowych.

W ramach międzynarodowej działalności naukowej uczestniczę również w pracach Regionalnego Centrum Credit Unions (*Regional Credit Unions Center*), afiliowanego przy Światowej Radzie Związków Kredytowych (*World Council of Credit Unions*), które prowadzi działalność promocyjną, edukacyjną i naukową w regionie Europy Środkowej i Wschodniej.

Poza tym, jako zwycięzca „Konkursu dla młodych specjalistów i działaczy ruchu SKOK” w 2018 r. uczestniczyłem w międzynarodowym programie Światowej Rady Związków Kredytowych (*World Council of Credit Unions*) pt. „WOCCU’s Young Credit Union Professionals Award”.

Jestem także ekspertem Departamentu Międzynarodowej Organizacji Pracy ds. Spółdzielczości (*ILO’s Cooperatives Unit*).

D) Odbyte staże naukowe w instytucjach naukowych, w tym zagranicznych, z podaniem miejsca, terminu, czasu trwania stażu i jego charakteru

W dniach 28–30 września 2016 r. odbyłem staż na Uniwersytecie Ivane Javakhishvili w Tbilisi (*Ivane Javakhishvili Tbilisi State University*), w Gruzji, w celu zdobycia doświadczenia naukowo-dydaktycznego.

E) Członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych wraz z informacją o pełnionych funkcjach

Jak wskazano w pkt C) współpraca międzynarodowa, jestem członkiem czterech międzynarodowych organizacji naukowych:

1. Komitetu Badawczego Międzynarodowego Związku Spółdzielczego (*International Cooperative Alliance Committee on Cooperative Research*);
2. Międzynarodowego Stowarzyszenia Prawników Prawa Spółdzielczego „*Ius Cooperativum*” (*International Association of Cooperative Lawyers "Ius Cooperativum"*) z siedzibą w Luksemburgu;
3. Europejskiej Sieci Unii Kredytowych (*European Network of Credit Unions*) z siedzibą w Brukseli, która stanowi instytucję Światowej Rady Związków Kredytowych (*World Council of Credit Unions*);
4. Regionalnego Centrum Credit Unions (*Regional Credit Unions Center*), afiliowanego przy Światowej Radzie Związków Kredytowych (*World Council of Credit Unions*).

Jestem także ekspertem Międzynarodowego Związku Spółdzielczego w zakresie stosunku spółdzielni do Celów Zrównoważonego Rozwoju (*Sustainable Development Goals*) i ekspertem Departamentu Międzynarodowej Organizacji Pracy ds. Spółdzielczości (*ILO's Cooperatives Unit*).

Moja działalność w zakresie członkostwa w tych organizacjach została opisana w pkt C) Współpraca międzynarodowa.

Poza tym jestem członkiem Rady Programowej Powszechnego Uniwersytetu Nauczania Chrześcijańsko-Społecznego (PUNCS), utworzonego przez Fundację Instytutu Myśli Schumana. Rada Programowa dokonuje merytorycznej oceny programu PUNCS i efektów prowadzonego w jego ramach procesu edukacyjnego.

F) Członkostwo w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism wraz z informacją o pełnionych funkcjach

Jestem członkiem redakcji dwóch czasopism naukowych. Od 2017 r. jestem członkiem redakcji kwartalnika „**Prawo i Więź**” (ISSN: 2299-405X, E-ISSN: 2719-3594), w której pełniłem kolejno funkcję Zastępcy Sekretarza (od 07.2017 r. do 11.2017 r.), Zastępcy Redaktora Naczelnego (od 12.2017 r. do 11.2020 r.), a od grudnia 2020 r. pełnię funkcję **Redaktora Naczelnego kwartalnika**. W czasie pełnienia przeze mnie funkcji Zastępcy Redaktora Naczelnego kwartalnikowi „Prawo i Więź” zostało przyznane 40 pkt za publikacje naukowe. W tym czasie kwartalnik został przyjęty do indeksowania w bazie **European Reference Index for the Humanities and Social Sciences (ERIH+)**. W czasie pełnienia przeze mnie funkcji Redaktora Naczelnego kwartalnik „Prawo i Więź” został przyjęty do indeksowania w bazie **Scopus**.

Od marca 2018 r. jestem członkiem Redakcji i stałym recenzentem kwartalnika „**Pieniądze i Więź**” (ISSN 1506-7513). Natomiast od kwietnia 2018 r. jestem członkiem Rady Programowej miesięcznika „**Gazeta Bankowa**”, który jest najstarszym czasopismem ekonomicznym i bankowym w Polsce.

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę

W okresie zatrudnienia na stanowisku adiunkta w Katedrze Prawa, na Wydziale Finansów i Zarządzania Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku prowadziłem zajęcia z prawa handlowego, prawa gospodarczego publicznego i prawa rynku finansowego na kierunkach prawo oraz finanse i rachunkowość. Byłem także recenzentem prac magisterskich.

Na zaproszenie Uniwersytetu Ivane Javakhishvili w Tbilisi, w Gruzji (*Ivane Javakhishvili Tbilisi State University*) wygłosiłem wykład na zaproszenie zatytułowany *European Co-operative Society (SCE) in the light of International Co-operative Principles*.

W zakresie osiągnięć organizacyjnych należy wskazać na członkostwo w Komitecie Naukowym Polsko-Rosyjskiego Seminarium Naukowego „Spółdzielczość XXI wieku – doświadczenia, praktyka i perspektywy”, które odbyło się 16 stycznia 2019 r. w Gdańsku.

W zakresie dotyczącym popularyzacji nauki należy wskazać, że od 2018 r. jestem stałym członkiem jury Corocznego Konkursu Spółdzielczego Instytutu Naukowego na najlepszą pracę magisterską oraz rozprawę doktorską i habilitacyjną o tematyce spółdzielczej.

Również w tym zakresie należy przywołać, że jako członek Rady Programowej miesięcznika „Gazeta Bankowa” jestem członkiem Kapituły corocznego konkursu „Najlepszy Bank Miesięcznika Gazeta Bankowa”.

Publikowałem również artykuły popularyzujące naukę:

1. D. Bierecki, *Credit unions w czasach wielkiego kryzysu*, „Pieniądze i Władza” 2009, nr 4; przedruki D. Bierecki, *Kasa dla ludzi*, „Gazeta Bankowa” 2009 nr 46 i D. Bierecki, *Credit unions czasach Wielkiego Kryzysu*, „Obywatel” 2010, nr 3.
2. D. Bierecki, *Idea spółdzielczości we współczesnym świecie. Kilka uwag*, „Pieniądze i Władza” 2011, nr 1.
3. D. Bierecki, *Potrzeba instytucji zarządu sukcesyjnego*, [w:] *Polski Kompas – Rocznik Instytucji Finansowych i Spółek Akcyjnych*, Warszawa 2018.
4. D. Bierecki, *Tendencje rozwojowe sektora spółdzielczego*, [w:] *Polski Kompas – Rocznik Instytucji Finansowych i Spółek Akcyjnych*, Warszawa 2019.
5. D. Bierecki, *Spółdzielczość gwarantem pluralizmu i rozwoju gospodarczego*, [w:] *Polski Kompas – Rocznik Instytucji Finansowych i Spółek Akcyjnych*, Warszawa 2021.
6. D. Bierecki, *Zasady spółdzielcze nie dla syndyków*, rp.pl.
7. Współpraca z otoczeniem gospodarczym i społecznym

Od 2017 r. wykonuję zawód adwokata. Poza tym od 2017 r. jestem członkiem i sekretarzem rady nadzorczej spółdzielni: Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej z siedzibą w Sopocie oraz członkiem i przewodniczącym rady nadzorczej spółki Syssitia sp. z o.o. z siedzibą w Gdyni. W latach 2018–2021 pełniłem funkcję członka rady nadzorczej spółki Lotos Air BP Polska sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku. Od 2021 r. jestem członkiem i przewodniczącym rady nadzorczej Spółdzielni Energetycznej Stellatum z siedzibą w Białej Podlaskiej. Ponadto od 2013 r. jestem członkiem zarządu Fundacji Grzegorza Biereckiego „Kocham Podlasie” z siedzibą w Białej Podlaskiej, która prowadzi m.in. działalność oświatowo-kulturową.

Przygotowywałem liczne ekspertyzy prawne na zlecenie Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, instytucji międzynarodowych i przedsiębiorców:

Po uzyskaniu stopnia doktora nauk prawnych:

1. Na zlecenie Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przygotowywałem ekspertyzę pt. *Prawne determinanty rozwoju spółdzielni rolników i spółdzielni energetycznych w Polsce*.
2. Na zlecenie Banku Światowego przygotowywałem w języku angielskim ekspertyzę na temat statusu prawnego spółdzielni finansowych w Polsce, która stanowiła wkład w przygotowanie raportu pt. *Enabling the Business of Agriculture 2019*.
3. Na zlecenie Międzynarodowego Związku Spółdzielczego, jako ekspert w zakresie stosunku spółdzielni do Celów Zrównoważonego Rozwoju (*Sustainable Development Goals*), przygotowywałem w języku angielskim ekspertyzę dotyczącą stosunku spółdzielni do standardów wpływu Celów Zrównoważonego Rozwoju na przedsiębiorstwa (*SDG Impact Standards for Enterprise*); ekspertyza została przekazana do Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (*United Nations Development Programme*).
4. Na zlecenie Gemini Polska sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku przygotowywałem ekspertyzę dotyczącą umowy franczyzy na gruncie projektu ustawy o franczyzie.
5. Na zlecenie Zarządu Morskiego Portu Gdynia S.A. z siedzibą w Gdyni przygotowywałem ekspertyzę dotyczącą pojęcia kontroli na gruncie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.
6. Na zlecenie Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. Franciszka Stefczyka z siedzibą w Gdyni przygotowywałem ekspertyzy na temat:
 - a) nadzwyczajnej zmiany stosunków wskutek pandemii koronawirusa (COVID-19);
 - b) kryterium niezależności członka komitetu audytu;
 - c) umorzenia postępowania przed Komisją Nadzoru Finansowego.
7. Na zlecenie Fundacji Fundusz Rewitalizacji z siedzibą w Gdyni przygotowywałem ekspertyzy dotyczące:
 - a) charakteru prawnego umowy poręczenia i działalności ubezpieczeniowej;
 - b) skutków ogłoszenia upadłości konsumenckiej dla odpowiedzialności poręczyciela.
8. Na zlecenie spółki Pilotów 21 sp. z o.o. z siedzibą w Gdyni wykonałem ekspertyzę dotyczącą statusu prawnego spółki kapitałowej w organizacji.
9. Na zlecenie Rafała Bielickiego przygotowywałem ekspertyzę prawną w przedmiocie skutków nabycia przez małżonka przedmiotów majątkowych w zamian za składniki majątku osobistego.

Przed uzyskaniem stopnia doktora nauk prawnych:

1. Na zlecenie spółki Spółdzielczy Instytut Naukowy G. Bierecki sp. j. z siedzibą w Sopocie wykonałem ekspertyzę dotyczącą sytuacji prawnej spadkobiercy współnika spółki jawnej.

Podsumowanie

Jestem autorem łącznie **38 publikacji naukowych**, w tym: 3 monografii, 6 artykułów w monografiach zbiorowych, której 1 byłem współredaktorem, 1 opracowania o charakterze systemowym, 1 komentarza i 27 artykułów naukowych opublikowanych w polskich i zagranicznych czasopismach naukowych. Publikacje naukowe przygotowałem w języku polskim, angielskim i rosyjskim. Opublikowałem również sześć artykułów popularyzujących naukę.

Wygłosiłem sześć referatów na krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych – w języku polskim i angielskim oraz wykład na zaproszenie na Uniwersytecie Ivane Javakhishvili w Tbilisi (*Ivane Javakhishvili Tbilisi State University*) – w języku angielskim. Organizowałem międzynarodowe seminarium naukowe. Odbyłem staż zagraniczny w celu zdobycia doświadczenia naukowo-dydaktycznego na Uniwersytecie Ivane Javakhishvili w Tbilisi.

Wykazywałem się aktywnością naukową na uniwersytetach i w instytucjach naukowych w Polsce oraz za granicą: Bordeaux Sciences Agro, AgroParisTech, Belorusskiy Torgovo-Ekonomicheskii Universitet Potrebitel'skoy Kooperatsii, Rossiyskiy Universitet Kooperatsii Kaliningradskiy Filial, Humboldt-Universität zu Berlin, Uniwersytecie Gdańskim, Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, Uniwersytecie Ivane Javakhishvili w Tbilisi, Wyższej Szkole Bankowej w Gdańsku, Trybunale Konstytucyjnym, i w ramach zatrudnienia w Spółdzielczym Instytucie Naukowym w Sopocie, a także w ramach członkostwa w strukturach Międzynarodowego Związku Spółdzielczego, Międzynarodowej Organizacji Pracy, Europejskiej Sieci Unii Kredytowych, Regionalnego Centrum Credit Unions oraz przez członkostwo w Międzynarodowym Stowarzyszeniu Prawników Prawa Spółdzielczego *Ius Cooperativum* z siedzibą w Luksemburgu.

Jestem członkiem czterech międzynarodowych organizacji naukowych: Komitetu Badawczego Międzynarodowego Związku Spółdzielczego, Międzynarodowego Stowarzyszenia Prawników Prawa Spółdzielczego *Ius Cooperativum*, Europejskiej Sieci Unii Kredytowych i Regionalnego Centrum Credit Unions. W ramach członkostwa w tych międzynarodowych organizacjach naukowych prowadzę działalność o charakterze naukowym, edukacyjnym i zgłaszam uwagi do projektów prawodawstw Unii Europejskiej. Jestem także ekspertem Międzynarodowego Związku Spółdzielczego i Międzynarodowej Organizacji Pracy. Jestem członkiem Rady Programowej Powszechnego Uniwersytetu Nauczania Chrześcijańsko-Społecznego.

Jestem Redaktorem Naczelnym kwartalnika „Prawo i Więź”, członkiem Redakcji kwartalnika „Pieniądze i Więź” i członkiem Rady Programowej miesięcznika „Gazeta Bankowa”. Jestem stałym recenzentem kwartalnika „Pieniądze i Więź”. W okresie zatrudnienia na stanowisku adiunkta prowadziłem zajęcia z prawa handlowego, prawa gospodarczego publicznego i prawa rynku finansowego oraz byłem recenzentem prac magisterskich. Jestem stałym członkiem jury Corocznego Konkursu Spółdzielczego Instytutu Naukowego na najlepszą pracę magisterską oraz rozprawę doktorską i habilitacyjną o tematyce spółdzielczej. Jestem także członkiem Kapituły corocznego konkursu „Najlepszy Bank Miesięcznika Gazeta Bankowa”.

Wykonuję zawód adwokata. Pełnię również funkcje w radach nadzorczych spółek i spółdzielni, a także w zarządzie fundacji. Wykonałem liczne ekspertyzy prawne na rzecz przedsiębiorców, Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Banku Światowego i na zlecenie Międzynarodowego Związku Spółdzielczego w celu przedstawienia ekspertyzy Programowi Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju.

Daniruk Biezech

